

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในมุมมองของผู้สื่อข่าว เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีการแบ่งประเภทผู้ให้สัมภาษณ์ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่เข้าควบคุมสถานการณ์ดังกล่าว ร่วมกับกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) โดยกำหนดระยะเวลาในการศึกษา คือ ในเดือนมีนาคม 2552 และผู้สื่อข่าวที่เป็นสื่อมวลชนในประเทศไทยที่ปฏิบัติหน้าที่รายงานข่าวให้กับต้นสังกัดภายในพื้นที่จัดการชุมนุมประท้วงของกลุ่มดังกล่าว โดยกำหนดระยะเวลาการศึกษาในระหว่างเหตุการณ์การเคลื่อนขบวนกลุ่มผู้ชุมนุม นปช. จากท้องสนามหลวงไปยังบริเวณหน้าทำเนียบรัฐบาล เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2552 วันที่ 24-26 กุมภาพันธ์ 2552 และวันที่ 26-31 มีนาคม 2552 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) และศึกษามุมมองของผู้สื่อข่าวที่มีต่อการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์ดังกล่าว สรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

สรุปผลการศึกษา

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 และผู้สื่อข่าวที่เป็นสื่อมวลชนในประเทศไทย ตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะปฏิบัติงานตามแผนรักษาความสงบ (กรกฎ/48) ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ที่มีการกำหนดขั้นตอนให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องดำเนินงานเตรียมการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ ขณะเดียวกันในระหว่างเข้าควบคุมสถานการณ์จะต้องดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ และปฏิบัติการจิตวิทยา

ต่อประชาชนในระหว่างการเข้าคลี่คลายสถานการณ์ โดยอาศัยวิธีการที่หลากหลายตามสถานการณ์ดังต่อไปนี้

1. การสื่อสารตามระบบราชการ

ด้วยวิธีการสื่อสารผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Phone) ของพล.ต.ท.วรพงษ์ ชิวปรีชา ผบ.ช.น. ที่สั่งการให้รองผบ.ช.น. ซึ่งปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าทีมชุดเจรจาต่อรอง เพื่อเข้าพูดคุยเจรจากับแกนนำกลุ่ม นปช. ตามจุดสกัดกันต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็รวบรวมรายงานผลการเจรจาจากเจ้าหน้าที่ชุดดังกล่าวอยู่ภายในทำเนียบรัฐบาล

2. การสื่อสารผ่านสื่อมวลชน

ด้วยวิธีการให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อมวลชนของพล.ต.ท.วรพงษ์ ชิวปรีชา ผบ.ช.น. หรือ พล.ต.ต.สุพร พันธุ์เสือ รองผบ.ช.น. และโฆษก บช.น. เพื่อเปิดเผยข้อมูลแผนรับมือการชุมนุม และประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือไปถึงกลุ่มชุมนุม นปช. ให้ใช้สิทธิการชุมนุมอยู่ในกรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 63

3. การสื่อสารผ่านเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเจรจาต่อรอง

ด้วยวิธีการให้รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาลปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าชุดเจรจาต่อรอง ดำเนินการพูดคุยกับแกนนำกลุ่ม นปช. ตามจุดสกัดกันต่าง ๆ เพื่อเข้าคลี่คลายสถานการณ์การชุมนุมของกลุ่ม นปช.

4. การสื่อสารผ่านเครื่องขยายเสียง (Power Amp & Power Mixer) ที่ติดตั้งอยู่บริเวณตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

ด้วยวิธีการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ ประกาศขอความร่วมมือกลุ่มผู้ชุมนุม นปช. ให้ใช้สิทธิการชุมนุมอยู่ในกรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 63 หรือประกาศแจ้งเตือนให้ยุติการชุมนุมดังกล่าว เนื่องจากการชุมนุมที่เกิดขึ้นขอบเขตและขัด

ต่อข้อกฎหมายดังกล่าว ขณะเดียวกันจะให้การสื่อสารในลักษณะจิตวิทยามวลชน ด้วยการเปิดเพลงสลับปลัดเปลี่ยนกับการประกาศของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระหว่างการเข้าควบคุมสถานการณ์

5. การสื่อสารผ่านเครื่องกระจายเสียง (โทรโข่ง)

ด้วยวิธีการให้รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าชุดเจรจาต่อรอง ดำเนินการสื่อสารกับผู้ชุมนุมกลุ่ม นปช. ตามจุดสกัดกันต่าง ๆ โดยอาศัยการใช้โทรโข่งเข้าพูดคุย เพื่อขอความร่วมมือให้ชุมนุมอยู่ในกรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 63 และห้ามฝ่าแนวสกัดกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

6. การสื่อสารผ่านเอกสารใบปลิว

ด้วยวิธีการจัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจเดินแจกเอกสารใบปลิวให้กับกลุ่มผู้ชุมนุม นปช. ในระหว่างการเคลื่อนขบวนกลุ่มผู้ชุมนุม โดยเนื้อหาของเอกสารจะเป็นการสื่อสารในลักษณะการขอความร่วมมือกลุ่มผู้ชุมนุม ให้ใช้สิทธิเสรีภาพการชุมนุมอยู่ในกรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 63

7. การสื่อสารผ่านรถบรรทุกเครื่องขยายเสียงของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.)

ด้วยวิธีการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจประกาศเตือนกลุ่มผู้ชุมนุม ให้ใช้สิทธิเสรีภาพการชุมนุมอยู่ในกรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 63 ไม่ให้เคลื่อนย้ายสิ่งกีดขวางหรือทำร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ บริเวณจุดสกัดกัน

ขณะเดียวกันการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) และการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ในมุมมองของผู้สื่อข่าวที่ปฏิบัติหน้าที่รายงานข่าวภายในพื้นที่การจัดชุมนุมประท้วงของกลุ่มดังกล่าว สามารถสรุปผลขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยาต่อประชาชน ตามแผนกรกฎ 48 ดังต่อไปนี้

1. การจัดเตรียมการสื่อสารเพื่อเข้าควบคุมสถานการณ์การชุมนุมกลุ่ม นปช. ตามแผนกรกฎ 48

เมื่อรับทราบข้อมูลจากแกนนำกลุ่ม นปช. ว่าจะมีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในลักษณะการชุมนุมประท้วงในเขตกรุงเทพมหานคร กองบัญชาการตำรวจนครบาล ในฐานะหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมสถานการณ์ดังกล่าว จะดำเนินการจัดประชุมวางแผนและหามาตรการรับมือ พร้อมกับการเซ็นคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดเพื่อปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์และจิตวิทยาต่อประชาชน ตามแผนกรกฎ 48

2. การสื่อสารผ่านสื่อมวลชน เพื่อขอความร่วมมือการชุมนุมกลุ่ม นปช.

ภายหลังเสร็จสิ้นการประชุมจัดเตรียมแผนรับมือการชุมนุม หรือการประชุมเพื่อประเมินสถานการณ์การชุมนุมของกลุ่ม นปช. ในแต่ละวัน ผบช.น. หรือโฆษก บช.น. จะจัดแถลงข่าวเปิดเผยข้อมูลถึงแผนดังกล่าว และในระหว่างการให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อมวลชน ตอบข้อซักถามในประเด็นต่าง ๆ กับผู้สื่อข่าว จะมีการประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือไปยังกลุ่มผู้ชุมนุม เพื่อขอให้การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่กำลังจะเกิดขึ้นนั้น อยู่ในกรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 63 อย่างต่อเนื่อง

3. การสื่อสารผ่านเอกสารใบปลิว เพื่อขอความร่วมมือการชุมนุมกลุ่ม นปช.

ในระหว่างการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง หรือการเคลื่อนขบวนของกลุ่มผู้ชุมนุม นปช. ไปยังสถานที่เป้าหมายที่กำหนดไว้ กองบัญชาการตำรวจนครบาล จะจัดทำเจ้าหน้าที่ตำรวจเดินแจกเอกสารใบปลิวแก่ประชาชนที่เข้าร่วมการชุมนุม เพื่อสื่อสารขอความร่วมมือไปยังกลุ่มผู้ชุมนุม ขอให้การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในกรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 63 ในลักษณะของจิตวิทยาต่อประชาชน

4. การสื่อสารผ่านเครื่องขยายเสียง (Power Amp & Power Mixer) เพื่อขอความร่วมมือการชุมนุมกลุ่ม นปช.

ในระหว่างการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง หรือการเคลื่อนไหวของของกลุ่มผู้ชุมนุม นปช. ไปยังสถานที่เป้าหมายที่กำหนดไว้ กองบัญชาการตำรวจนครบาล จะใช้การสื่อสารในลักษณะของจิตวิทยาต่อประชาชน โดยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจประกาศผ่านเครื่องขยายเสียงที่ติดตั้งอยู่บริเวณลาดฟ้าบนตึกสันติไมตรีทำเนียบรัฐบาล หรือรถบรรทุกเครื่องขยายเสียงของ บช.น. บริเวณจุดสกัดกั้น เพื่อขอความร่วมมือให้ใช้สิทธิการชุมนุมอยู่ในกรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 63 อย่าเคลื่อนไหวสิ่งกีดขวาง อย่าบุกรุกสถานที่ราชการหรือขอความร่วมมือให้ยุติการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าว ขณะเดียวกันจะใช้การสื่อสารในลักษณะจิตวิทยามวลชน ด้วยการเปิดเพลงรูปที่มีทุกบ้านของเบิร์ด ธงไชย แมคอินไตย์ และเพลงรักกันไว้เถิดสลับเปลี่ยนกับการประกาศของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระหว่างการเข้าควบคุมสถานการณ์

5. การสื่อสารของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเจรจาต่อรอง เพื่อสกัดกั้นการชุมนุมกลุ่ม นปช.

เมื่อการสื่อสารผ่านเครื่องขยายเสียง เพื่อขอความร่วมมือให้ใช้สิทธิการชุมนุมอยู่ในกรอบของกฎหมาย หรือไม่สามารถยุติการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าวได้ กองบัญชาการตำรวจนครบาล จะใช้การสื่อสารของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเจรจาต่อรองของ บช.น. เพื่อคลี่คลายสถานการณ์ในลักษณะของการพูดคุยเจรจาต่อรอง เพื่อแลกเปลี่ยนเจตนารมณ์และการขอความร่วมมือกับแกนนำกลุ่ม นปช. ให้ยุติการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าว

6. การสื่อสารตอบกลับของแกนนำกลุ่ม นปช. เพื่อขอเปิดทางการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเจรจาต่อรอง

ในระหว่างการเข้าควบคุมสถานการณ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล กับกลุ่ม นปช. แกนนำกลุ่มดังกล่าวจะมีการพูดสื่อสารตอบกลับมายังเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเจรจาต่อรอง ตามจุดสกัดกั้นต่าง ๆ ด้วยการกล่าวอ้างการขอใช้สิทธิการชุมนุมดังกล่าวเป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 63 และขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเปิดทาง

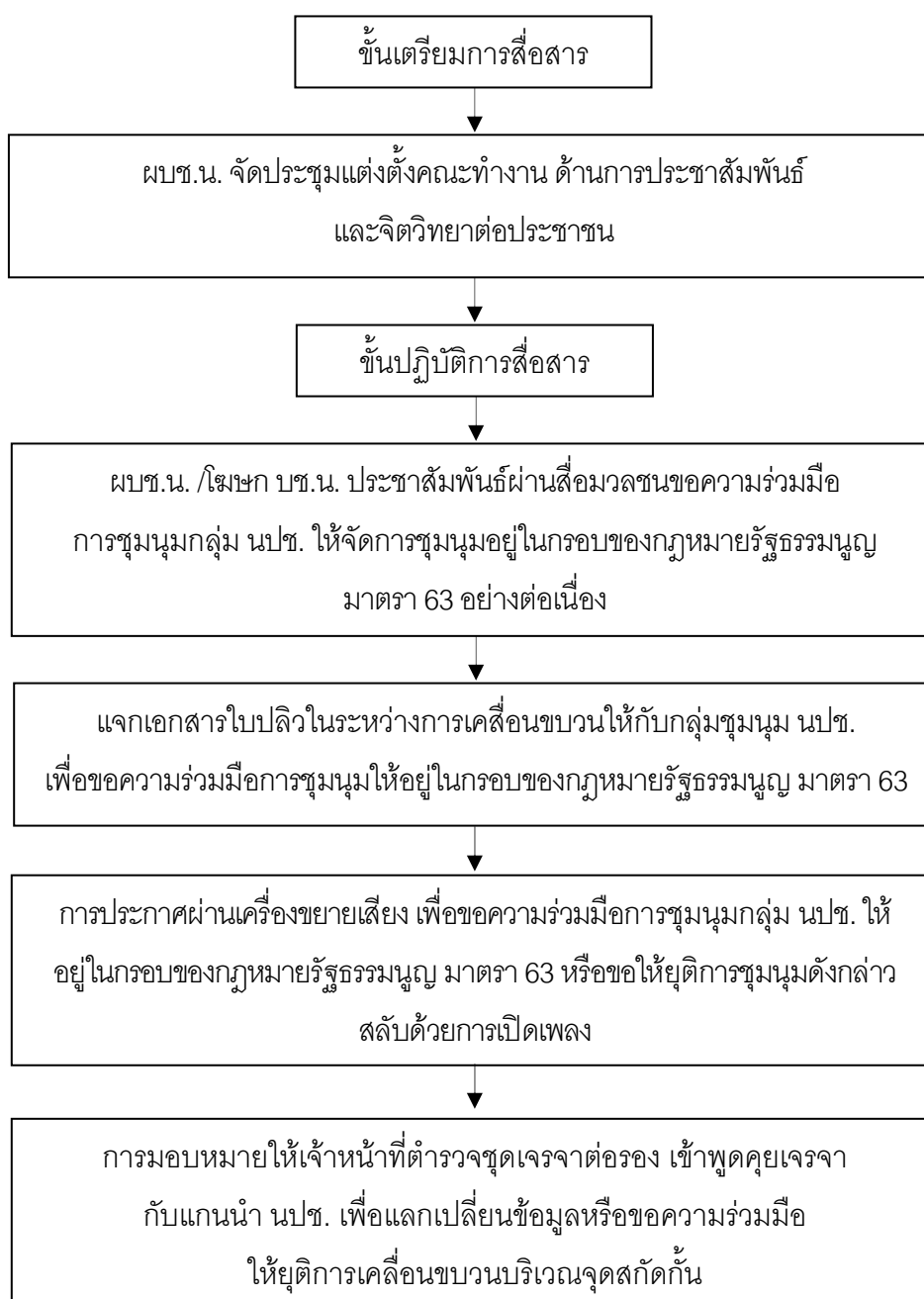
7. การสื่อสารตอบกลับของแกนนำกลุ่ม นปช. กับเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเจรจาต่อรอง เพื่อมุ่งหวังจะใช้กำลังฝาด้านสกัดกั้นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

เมื่อการสื่อสารตอบกลับของแกนนำกลุ่ม นปช. กับเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเจรจาต่อรอง ตามจุดสกัดกั้นไม่ประสบความสำเร็จ แกนนำกลุ่ม นปช. จะใช้ประโยคคำพูดเพื่อมุ่งหวังจะใช้กำลัง ฝาด้านสกัดกั้น และสั่งการให้กลุ่มชุมนุมเข้าเคลื่อนย้ายหรือใช้กำลังผลักดันสิ่งกีดขวางเหล่านั้น ออกจากเส้นทางเคลื่อนขบวน ในขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้กระทำการใด ๆ เนื่องจากเจตนากรณีที่แท้จริงในการเข้าควบคุมสถานการณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่ต้องการให้เกิดการปะทะกันทั้ง 2 ฝ่าย ที่อาจก่อให้เกิดความรุนแรงหรือการสูญเสีย

จากการสรุปผลขั้นตอนการจัดการการสื่อสารที่ได้กล่าวมา สามารถนำเสนอขั้นตอนการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ตามแผนรักษาความสงบ (กรกฎ/48) ดังภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1

แสดงขั้นตอนการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล
(บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตย
ขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ตามแผนรักษา
ความสงบ (กรกฎ/48)

อย่างไรก็ตามวิธีการและขั้นตอนการจัดการการสื่อสารที่ได้นำเสนอในตอนต้น ถือว่าเป็นเพียงส่วนประกอบหนึ่งของการสรุปผลการศึกษา เนื่องจากกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) จะใช้กลยุทธ์อื่น ๆ เพื่อเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ที่หลากหลายตามสถานการณ์ดังต่อไปนี้

1. การใช้แผนรักษาความสงบ (กรกฎ /48) ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อเข้าควบคุมสถานการณ์การชุมนุมกลุ่ม นปช. ซึ่งแผนดังกล่าวจะมีหลักการปฏิบัติงานอยู่ 4 ขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นเตรียมการที่เน้นการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในลักษณะการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ควบคู่กับการประชาสัมพันธ์ ในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจจะใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ หรือปฏิบัติการจิตวิทยาต่อประชาชนทุกรูปแบบในระหว่างการคลี่คลายสถานการณ์ด้วยวิธีการเจรจาต่อรองจากเบาไปหาหนักในขั้นปฏิบัติ ขณะเดียวกันถ้าเหตุการณ์ยังไม่ดีขึ้นก็ต้องเพิ่มความเข้มงวดในการปฏิบัติตามขั้นปราบปรามที่จะต้องใช้กำลังเข้าแก้ไขสถานการณ์ หรือมอบหมายภารกิจให้ฝ่ายทหารเป็นผู้รับผิดชอบและปราบปรามอย่างเด็ดขาดตามแผน พ.ร.ก. ฉุกเฉินหรือกฎอัยการศึก และการดำเนินงานฟื้นฟูเป็นขั้นตอนสุดท้ายเมื่อสถานการณ์กลับเข้าสู่สภาวะปกติ

2. การใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝูงชน เพื่อสกัดกั้นการเคลื่อนขบวน การชุมนุมกลุ่ม นปช. ในลักษณะยืนถือโล่ตั้งแถวเรียงหน้ากระดานตามจุดสกัดกั้นต่าง ๆ จำนวน 35 กองร้อย โดยอาศัยการสนธิกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบัญชาการต่าง ๆ ในสังกัดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ประกอบด้วยกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.) กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค (บช.ภ.) 1,2,7 กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (บช.ส.) และกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (บช.ก.)

3. การใช้กำลังเจ้าหน้าที่ทหารจำนวน 22 กองร้อย จากศูนย์ปฏิบัติการกองบัญชาการกองทัพบก เพื่อเข้าควบคุมสถานการณ์การชุมนุมกลุ่ม นปช. ในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงาน ในลักษณะยืนถือโล่ตั้งแถวเรียงหน้ากระดานตลอดแนวรั้วกำแพงภายในทำเนียบรัฐบาล

4. การใช้กำลังเจ้าหน้าที่พร้อมอุปกรณ์ รถดับเพลิง รถอุปกรณ์กู้ภัย รถไฟฟ้าส่องสว่าง จากสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร เพื่อเข้าควบคุมสถานการณ์การชุมนุมกลุ่ม นปช. อยู่ภายในทำเนียบรัฐบาล

5. การใช้รถ巴士ขนาดใหญ่ รถคุมขังผู้ต้องหาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รถดับเพลิง เพื่อสกัดกั้นการเคลื่อนขบวน การชุมนุมกลุ่ม นปช. ตามจุดสกัดกั้นต่าง ๆ

6. การใช้รถลวดหนามและรั้วเหล็ก เพื่อสกัดกั้นการเคลื่อนขบวนการชุมนุมกลุ่ม นปช. ในลักษณะวางกันด้านหน้าเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝูงชนที่ยืนปฏิบัติหน้าที่ตามจุดสกัด กันต่าง ๆ

7. การใช้แท่งปูนกันทาง เพื่อสกัดกั้นการเคลื่อนขบวนการชุมนุมกลุ่ม นปช. ใน ลักษณะวางขวางถนนนครปฐมริมคลองเปรมประชาด้านหน้าทำเนียบรัฐบาล

8. การใช้รถบดถนน รถเกรดถนนที่ไม่มีแบตเตอรี่ และรถบรรทุกน้ำของ กรุงเทพมหานคร เพื่อสกัดกั้นการเคลื่อนขบวนการชุมนุมกลุ่ม นปช. ในลักษณะวางขวางถนน นครปฐมริมคลองเปรมประชาด้านหน้าทำเนียบรัฐบาล

9. การใช้ตู้คอนเทนเนอร์ขนาดใหญ่ จำนวน 5 ตู้ ชั้น 2 ชั้น วางกันถนนหน้า ทำเนียบตบบริเวณริมคลองเปรมประชากร และถนนลูกลวง อีก 2 ตู้ เพื่อสกัดกั้นการเคลื่อน ขบวนการชุมนุมกลุ่ม นปช.

10. การใช้ประมวลกฎหมายอาญา เพื่อเข้าควบคุมสถานการณ์การชุมนุมกลุ่ม นปช. ซึ่งถือเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ว่าด้วยการกระทำความผิดและโทษเพื่อเข้าควบคุมฝูงชน

ในส่วนผลการศึกษาเพื่อการเปรียบเทียบอย่างรอบด้านของข้อมูล ที่เกี่ยวข้องใน มุมมองของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ที่มี ต่อการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุม สถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) พบว่า มีทัศนคติที่ดีต่อการ ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสมตามสถานการณ์ มีมาตรฐาน เดียวกันไม่แตกต่างกับการชุมนุมกลุ่มอื่น ๆ และสนับสนุนให้กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ใช้การเจรจาต่อรองเป็นวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับการเข้าควบคุมสถานการณ์การชุมนุมประทั่ว ของกลุ่มต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุด ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ตั้งข้อสังเกตในเชิง ลบต่อกลุ่ม นปช. ว่าเป็นการชุมนุมที่มีการแอบแฝงด้วยผลประโยชน์ทำให้สังคมไทยแตกแยก และปฏิเสธการแสดงความคิดเห็นในเรื่องการนำกำลังเจ้าหน้าที่ทหารเข้าร่วมเป็นผู้ช่วยพนักงานในการ เข้าควบคุมสถานการณ์ดังกล่าว

นอกจากนี้ การศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 2 มุมมองของผู้สื่อข่าวที่มีต่อการจัดการการ สื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วม ประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) สามารถสรุปผลการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้อง กันในทัศนคติเชิงบวกได้หลากหลายประเด็น อาทิ การขึ้นชมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ใช้ ประโยคคำพูดที่สุภาพไม่มีคำหยาบคาย ใช้วิธีการสื่อสารที่หลากหลายช่องทาง เน้นหลักการ

สื่อสารด้วยวิธีการเจรจาต่อรองแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย และสนับสนุนให้กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ใช้การเจรจาต่อรองเป็นวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับการเข้าควบคุมสถานการณ์การชุมนุม ประท้วงของกลุ่มต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ขณะเดียวกันผู้สื่อข่าวแสดงความคิดเห็นในเชิงลบ ต่อการจัดการการสื่อสารกับการเข้าควบคุมสถานการณ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล รวมทั้งการ ชุมนุมของกลุ่ม นปช. อาทิ วิธีการสื่อสารเพื่อเข้าควบคุมสถานการณ์ในครั้งนี้มีความแตกต่างกับการ ชุมนุมของกลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากอาศัยการเจรจาต่อรอง ที่กลุ่มออลวอยซ์มากขึ้น ส่วนการใช้กำลัง เจ้าหน้าที่ทหารในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงาน เพื่อการเข้าควบคุมสถานการณ์การชุมนุมกลุ่ม นปช. ถือว่าเป็นการปฏิบัติงานแบบสองมาตรฐาน เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อ ประชาธิปไตย และแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของรัฐบาลที่ไม่ใส่ใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ตำรวจ ขณะเดียวกันผู้สื่อข่าวมีความคิดเห็นว่าการชุมนุมของกลุ่ม นปช. เป็นการเมืองภาค ประชาชนที่แอบแฝงไปด้วยผลประโยชน์สร้างความแตกแยกให้กับประเทศชาติ

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง การจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับ การเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในมุมมองของ ผู้สื่อข่าว สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

การจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับ การเข้าควบคุม สถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) จะอาศัยวิธีการปฏิบัติงาน ตามแผนรักษาความสงบ (กรกฎ /48) ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) หลังจากการทราบ ข้อมูลการประกาศนัดชุมนุมใหญ่ของแกนนำกลุ่ม นปช. โดยพล.ต.ท. วรพงษ์ ชิวปรีชา ผู้บัญชาการ ตำรวจนครบาลในฐานะผู้บัญชาการเหตุการณ์ตามหลักโครงสร้างอำนาจหน้าที่ (Authority structure) ที่สอดคล้องตามทฤษฎีระบบราชการ (Bureaucracy theory) จะดำเนินการจัดประชุม ภายในหน่วยงาน เพื่อเริ่มขั้นตอนการดำเนินงานเตรียมการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ ด้วยวิธีการเซ็น คำสั่งหนังสือราชการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัด เช่น การแต่งตั้งรองผู้บัญชาการตำรวจ นครบาลปฏิบัติงานโฆษกกองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อตอบข้อซักถามสื่อมวลชนและ ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือกับกลุ่มผู้ชุมนุม การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เคยผ่านการฝึกอบรม หลักสูตรจิตวิทยามวลชน ปฏิบัติงานประกาศเตือนกลุ่มผู้ชุมนุมผ่านเครื่องขยายเสียง บริเวณตึก สันติไมตรีทำเนียบรัฐบาล และบริเวณรอบรถทุกเครื่องขยายเสียง หรือการแต่งตั้งรองผู้บัญชาการ ตำรวจนครบาล เพื่อปฏิบัติงานหัวหน้าชุดเจรจาต่อรองตามจุดสกัดกั้น ขณะเดียวกันกองบัญชาการ

ตำรวจนครบาล จะใช้วิธีการสื่อสารที่สอดคล้องตามแนวคิดของสุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2549, น. 30-32) ในเรื่องเครือข่ายการสื่อสาร (Communication Networks) ที่เริ่มต้นการสื่อสารจากล่าง ขึ้นบนจาก (Upward Communication) ด้วยการทำหนังสือราชการหรือใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ ติดต่อประสานงานขอสนับสนุนเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝูงชนไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จากนั้น สตช. จะใช้การสื่อสารจากบนลงสู่ผู้ใต้บังคับบัญชา (Downward Communication) ด้วยการทำหนังสือราชการหรือใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อขอสนับสนุนกำลังเจ้าหน้าที่ชุดดังกล่าวจาก กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บช.ตชด.) กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1,2,7 (บช.ภ.) กองบัญชาการตำรวจสันติบาล (บช.ส.) กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง (บช.ก.) เพื่อเข้าควบคุมสถานการณ์ และใช้วิธีการสื่อสารที่สอดคล้องตามแนวคิดของสมยศ นาวิกการ (2544, น. 31) ในเรื่องการสื่อสารแบบข้ามสายงาน (Cross-Channel Communication) ด้วยการทำหนังสือราชการหรือใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อขอสนับสนุนกำลังเจ้าหน้าที่พร้อมอุปกรณ์ จากสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร และเจ้าหน้าที่ทหาร จำนวน 22 กองร้อย จากศูนย์ปฏิบัติการกองบัญชาการกองทัพไทย

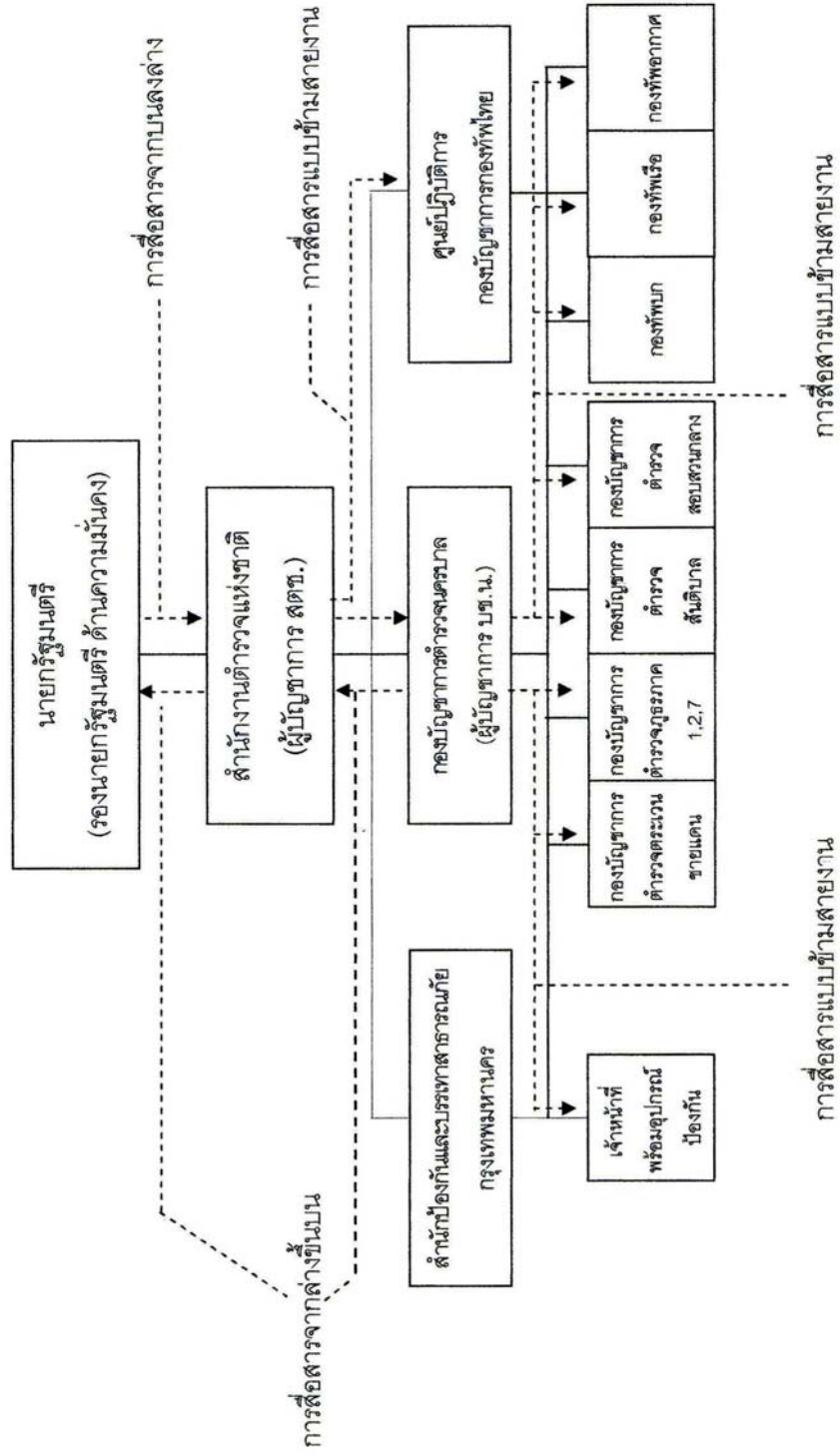
เมื่อการเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ข้างต้นได้ข้อสรุปที่ชัดเจน หรือ พล.ต.ท. วรพงษ์ ชิวปรีชา ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ได้รับทราบผลความคืบหน้าการเจรจาจากการปฏิบัติงานหัวหน้าชุดเจรจาต่อรองที่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Phone) ติดต่อประสานงาน และรายงานผลสถานการณ์การชุมนุมของกลุ่ม นปช. จะดำเนินการรายงานผลดังกล่าวต่อ พล.ต.อ. พัชรวาท วงศ์สุวรรณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรี ด้านความมั่นคงในฐานะผู้รับผิดชอบสูงสุด เพื่อให้รับทราบผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการเข้าควบคุมสถานการณ์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง จากการอภิปรายผลที่กล่าวมานั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับแนวคิดของสมยศ นาวิกการ (2544, น. 31) ในเรื่องทิศทางเครือข่ายการสื่อสารแบบสี่ทิศทาง สามารถแสดงทิศทางเครือข่ายการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ตามภาพที่ 5.2 ดังนี้

ภาพที่ 5.2

แสดงทิศทางเครือข่ายการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.)

กับการควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตย

ขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

ขณะเดียวกันการจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) จะต้องอาศัยวิธีการสื่อสารที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามโครงสร้างองค์การแบบลำดับชั้นสายการบังคับบัญชา (Hierarchical structure) ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดของซีโรวรรน เฮอร์มันน์, สมชาย หิรัญภิตติ และ สมศักดิ์ วานิชยากรณ์ (2545, น. 64-67) ในเรื่องทฤษฎีระบบราชการ (Bureaucracy theory) ของแมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) เนื่องจากเมื่อรับทราบข้อมูลของแกนนำกลุ่ม นปช. จะมีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเรียกร้องต่าง ๆ ตามสิทธิและเสรีภาพการแสดงออกที่สามารถกระทำได้ตามกรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญ พล.ต.ท.วรพงษ์ ชิวปรีชา ในฐานะผู้บัญชาการเหตุการณ์ จะดำเนินการจัดประชุมเพื่อกำหนดแผนการปฏิบัติงานในการรับมือการชุมนุมของกลุ่มดังกล่าวตามโครงสร้างอำนาจหน้าที่ (Authority structure) ที่ได้รับมอบหมายจาก พล.ต.อ.พัชรวิทย์ วงษ์สุวรรณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

จากนั้นในระหว่างการประชุมจะมีการการเห็นเอกสารคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดและจากกองบัญชาการต่าง ๆ ที่เข้าร่วมได้รับผิดชอบ ในลักษณะการแบ่งงานกันทำ (Division of Labor) เช่น พล.ต.ท.วรพงษ์ ชิวปรีชา ในฐานะผบ.น. เป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์ ทำหน้าที่สั่งการและควบคุมทั้งหมด รองผบ.น.ทุกคนจะทำหน้าที่รองผ.เหตุการณ์ และหัวหน้าชุดเจรจาต่อรอง ส่วนผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีการแบ่งการปฏิบัติหน้าที่ออกเป็น 3 ฝ่าย ประกอบด้วย ฝ่ายบังคับบัญชา ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกโดยได้มอบหมายให้ พ.ต.อ.ปิยะ อุทาโย รอง ผบก. เป็นหัวหน้าฝ่ายแผน พ.ต.อ.ปรีชา ธิมามนตรี เป็นหัวหน้าฝ่ายการข่าว พ.ต.อ.ปิยะพันธ์ ปิงเมือง เป็นหัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ พ.ต.อ.อนันต์ ลิ้มรัชชัย เป็นหัวหน้าฝ่ายกฎหมายและสอบสวน ฝ่ายปฏิบัติการ ทำหน้าที่จัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝูงชนจากกองบัญชาการต่าง ๆ จำนวน 35 กองร้อย รวมทั้งการใช้กำลังเจ้าหน้าที่ทหาร (กองทัพบก/กองทัพอากาศ) จากศูนย์ปฏิบัติการกองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน 22 กองร้อย ในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงานและเจ้าหน้าที่จากสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เข้าร่วมปฏิบัติหน้าที่ในควบคุมสถานการณ์ตามจุดต่าง ๆ และฝ่ายสนับสนุน มอบหมายให้ พ.ต.อ. สมนึก น้อยคง เป็นหัวหน้าส่วนสนับสนุน พ.ต.อ.อนันต์ ลิ้มรัชชัย เป็นหัวหน้าฝ่ายส่งกำลังบำรุงและการเงิน และทำหน้าที่สนับสนุนอาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องมืออุปกรณ์สื่อสาร รวมทั้งอาหารแก่กำลังพล ซึ่งสามารถแสดงโครงสร้างองค์การแบบลำดับชั้นสายการบังคับบัญชา (Hierarchical structure) ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ตามภาพที่ 5.3 ดังนี้

อย่างไรก็ตามในขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) การจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) จะดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ และปฏิบัติการจิตวิทยาต่อประชาชนในระหว่างการเข้าคลี่คลายสถานการณ์ โดยเริ่มต้นวิธีใช้วิธีการสื่อสารตามแนวคิดของ สุรพงษ์ โสภนะเสถียร (2549, น. 11-13) ในเรื่องการสื่อสารมวลชน (Mass Communication) ในระหว่างการให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อมวลชนของบช.น. หรือโฆษก บช.น. เพื่อขอความร่วมมือกลุ่มผู้ชุมนุม นปช. ให้การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอยู่ในกรอบของกฎหมาย ส่วนในระหว่างการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองหรือการเคลื่อนขบวนของกลุ่มผู้ชุมนุม นปช. กองบัญชาการตำรวจนครบาล จะใช้การสื่อสารในลักษณะของจิตวิทยาต่อประชาชน โดยอาศัยช่องทางสื่อสารผ่านเอกสาร ใบปลิว การสื่อสารผ่านเครื่องขยายเสียง (Power Amp & Power Mixer) ในลักษณะของการสื่อสารสาธารณะ (Public Communication) เพื่อขอความร่วมมือให้ใช้สิทธิการชุมนุมอยู่ในกรอบของกฎหมายหรือให้ยุติการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันเมื่อการสื่อสารตามหลักจิตวิทยาไม่สามารถยุติเหตุการณ์ดังกล่าวได้ กองบัญชาการตำรวจนครบาลจะใช้การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) หรือการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเจรจาต่อรองของบช.น. เข้าคลี่คลายสถานการณ์ด้วยการพูดคุยเจรจาต่อรอง เพื่อแลกเปลี่ยนเจตนารมณ์และการขอความร่วมมือกับแกนนำกลุ่ม นปช. หรือให้ยุติการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าวในลักษณะการเจรจาต่อรอง (Negotiation) หรือกระบวนการที่คนสองคนเจรจาแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกัน เพื่อมุ่งหวังให้เกิดทางเลือกที่ดีที่สุดที่เป็นข้อตกลงของการเจรจาต่อรองหรือที่เรียกว่า BATNA (Best Alternative to a Negotiated Agreement) เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเจรจาต่อรองจะพูดสื่อสารกับแกนนำกลุ่ม นปช. เพื่อขอความร่วมมือให้การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าวอยู่ในกรอบของกฎหมาย อย่างนุกรุณสถานพิราขการ หรือขอร้องให้ยุติการเคลื่อนขบวนดังกล่าวไปยังทำเนียบรัฐบาล ในขณะที่แกนนำกลุ่ม นปช. จะพูดสื่อสารกลับมายังเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดเจรจาต่อรองเพื่อขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเปิดทาง โดยอ้างสิทธิการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองดังกล่าวเป็นการชุมนุมกันอย่างสงบ ปราศจากอาวุธ ตามกรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 มาตรา 63 และจะสื่อสารแบบเผชิญหน้า (Fact-to-Face Communication) ตอบโต้กันไปมา 2-3 ครั้ง เหมือนกันทุกจุดสกัด แต่เมื่อใดที่การเจรจาต่อรองนั้นเริ่มไม่มีความคืบหน้าหรือมีพฤติกรรมเดินเข้าเดินออกจากวงเจรจาบ่อยครั้ง เพื่อใช้โทรศัพท์ปรึกษาหรือรอคำสั่งการจากผู้บังคับบัญชานานเป็นพิเศษ แกนนำกลุ่ม นปช. จะเริ่มใช้กลยุทธ์การเน้นข้อยุติแบบชนะ-แพ้ (Win-lose situations) หรือการเจรจาต่อรองใด ๆ จะต้องฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ชนะในขณะที่อีกฝ่ายต้องเป็นผู้แพ้ ในลักษณะ

การพูดข่มขู่ถ้ายังไม่เปิดทางให้ผ่านไปจะขยายการชุมนุมออกไปยังสถานที่อื่น ๆ การกล่าวอ้างจำนวนกลุ่มผู้ชุมนุมที่มีมากกว่า หรือการพูดสื่อสารในลักษณะตบตบ ซึ่งปฏิริยาหลักจากนั้นแกนนำก็สั่งให้กลุ่มผู้ชุมนุมเข้าประชิด กับเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝูงชนที่ยืนเรียงแถวหน้ากระดานสกัดกั้น อาจจะมีการผลักดันปะทะกันบ้าง อาจจะมีการรื้อเคลื่อนย้ายสิ่งกีดขวางออกจากเส้นทาง แต่สุดท้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ต้องยอมปล่อยให้กลุ่มผู้ชุมนุมเดินผ่านไปได้ ดังนั้นวิธีการเจรจาต่อรองเหล่านี้อาจจะดูเหมือนเป็นการยอมแพ้ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่แท้จริงถือเป็นกลยุทธ์การเน้นข้อยุติแบบชนะ-ชนะแทนแบบชนะ-แพ้ (Win-win versus win-lose orientation) ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการลดการปะทะกันหรือการใช้ความรุนแรงที่อาจจะก่อให้เกิดความสูญเสียทั้ง 2 ฝ่ายมากกว่า (ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์, 2551, น. 10)

ส่วนกลยุทธ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการจัดการการสื่อสารที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ได้นำมาใช้ในการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติงานที่มีความสอดคล้องตามหลักแนวคิดเรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) กล่าวคือ ทุกครั้งที่กลุ่ม นปช. จะมีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเรียกร้องต่าง ๆ ตามสิทธิและเสรีภาพการแสดงออก ที่สามารถกระทำได้ตามกรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญ กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) จะต้องประเมินสถานการณ์หรือวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (An Environmental Analysis) เพื่อหาข้อมูลในเชิงลึกว่ากลุ่มผู้ชุมนุมมีจำนวนเท่าไร มีวัตถุประสงค์หรือเงื่อนไขที่อาจนำไปสู่ความรุนแรงได้หรือไม่ จากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกฝ่ายจัดประชุมพร้อมกับสร้างกลยุทธ์องค์การ (Strategy Formulation) เพื่อกำหนดแผนเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าว และในขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ (Strategy Implementation) จะต้องใช้การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategy Control) เพื่อประเมินผลกลยุทธ์ต่าง ๆ ว่าสามารถควบคุมสถานการณ์และสกัดกั้นการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ได้จริงหรือไม่ เช่น การนำแท่งปูนกันทาง รถบดถนนหรือรถเกรดถนนที่ไม่มีแบตเตอรี่ รถบรรทุกน้ำมาจอดขวางถนนหน้าทำเนียบตงบริเวณริมคลองเปรมประชากร พร้อมกับนำรั้วเหล็กที่คล้องด้วยโซ่ขนาดใหญ่และล็อกด้วยแม่กุญแจ ส่วนกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารจะปฏิบัติหน้าที่ยืนถือโล่เรียงแถวหน้ากระดานตลอดแนวรั้ว โดยมีเจ้าหน้าที่พร้อมกับอุปกรณ์รถดับเพลิง รถไฟฟ้าส่องสว่าง จากสำนักบรรเทาและป้องกันสาธารณภัยของกรุงเทพมหานคร ร่วมปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายในทำเนียบรัฐบาล (เหตุการณ์วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2552) หรือการนำตู้คอนเทนเนอร์ขนาดใหญ่ จำนวน 7 ตู้ ซ้อน 2 ชั้น วางกั้นถนนหน้าทำเนียบตงบริเวณริมคลองเปรมประชากร 5 ตู้ และถนนลูกหลวง อีก 2 ตู้ และการนำรถบดถนน รถขนขยะมาจอดขวางประตูเข้าออกทำเนียบรัฐบาล ในช่วงที่กลุ่ม (นปช.) เคลื่อนขบวนเข้าปิด

ล้อมทำเนียบรัฐบาล เพื่อขับไล่รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (เหตุการณ์วันที่ 26 มีนาคม 2552) วิธีการเหล่านี้ถือเป็นการยกระดับการเข้าควบคุมสถานการณ์ และยกระดับการสกัดกั้นการชุมนุมของกลุ่ม (นปช.) ตามลำดับขั้นของเหตุการณ์ (สมยศ นาวิการ, 2546, น. 19-23)

นอกจากนี้การที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝูงชนจากกองบัญชาการต่าง ๆ และขอสนับสนุนกำลังเจ้าหน้าที่ทหารจากศูนย์ปฏิบัติการกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งประกอบด้วยกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ ในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงานในการเข้าควบคุมสถานการณ์และสกัดกั้นการชุมนุมของกลุ่ม นปช. สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องหลักการควบคุมฝูง เนื่องจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในลักษณะยืนถือโล่ตั้งแถวเรียงหน้ากระดานตามจุดสกัดกันต่าง ๆ หรือยืนถือโล่ตั้งแถวเรียงหน้ากระดานตลอดแนวรั้วภายในทำเนียบรัฐบาล ถือว่าเป็นการควบคุมจากภายนอก (External control) ในลักษณะการจำกัดเขตและการสกัดกั้นตามเทคนิคในการควบคุมฝูงชน ที่มีอยู่ 12 ขั้นตอน (นายเสรี, 3 พฤษภาคม 2551)

จากการอภิปรายผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาได้ดำเนินการจัดทำตารางเปรียบเทียบการใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าควบคุมสถานการณ์ ระหว่าง 3 ประเทศ ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) (Metropolitan Police Bureau) ประเทศไทย กองบัญชาการตำรวจนครบาลกรุงโซล ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) (Seoul Metropolitan Police) และกองบัญชาการตำรวจนครโตเกียว (Tokyo Metropolitan Police) ประเทศญี่ปุ่น พบว่า กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ถือว่าเป็นหน่วยงานเดียวที่ได้มีการนำรถบรรทุกเครื่องขยายเสียง มาใช้เป็นส่วนหนึ่งของอุปกรณ์สื่อสารในการเข้าควบคุมสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งสามารถแสดงผลเปรียบเทียบการจัดกำลังพลและอุปกรณ์ที่ใช้ในการควบคุมฝูงชน ระหว่าง 3 ประเทศ ตามตารางที่ 5.1 ดังนี้

ตารางที่ 5.1
แสดงผลเปรียบเทียบการจัดกำลังพลและอุปกรณ์ที่ใช้
ในการควบคุมฝูงชน ระหว่าง 3 ประเทศ

ลักษณะ	กองบัญชาการตำรวจนครบาล ประเทศไทย	กองบัญชาการตำรวจนครบาลกรุงโซล เกาหลีใต้	กองบัญชาการตำรวจนครบาลโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
การจัดกำลังพล ที่ใช้ในการควบคุมฝูงชน	- มีการสนธิกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบัญชาการต่าง ๆ จำนวน 35 กองร้อย ประกอบด้วย (ตชด.) (บช.ภ.) (บช.ส.) (บช.ก.) - ขอสนับสนุนเจ้าหน้าที่ทหาร จำนวน 22 กองร้อย ในฐานะผู้ช่วยเจ้าหน้าที่พนักงานและเจ้าหน้าที่จากสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จากกรุงเทพมหานคร - วิธีการจัดกลุ่มกำลังพล จะเริ่มต้นที่ 1 หมู่ (11 นาย) จากนั้นรวมกันเป็น 1 หมวด (4 หมู่ หรือ 44 นาย) จากนั้นรวมกันเป็น 1 กองร้อย (3 หมวด หรือ 150 นาย)	- การจัดกำลัง แบ่งเป็น 4 กองพัน 65 กองร้อย กองร้อยละ 165 คน แต่ละกองร้อยจะมีข้าราชการตำรวจ 16 คน ที่เหลือเป็นตำรวจอาสาสมัคร มีอัตรากำลังรวมทั้งสิ้นประมาณ 10,325 คน	- วิธีการจัดกลุ่มกำลังพล จะเริ่มต้นที่ 1 หมู่ (11 นาย) จากนั้นรวมกันเป็น 1 หมวด (3 หมู่ หรือ 35 นาย) จากนั้นรวมกันเป็น 1 กองร้อย (3 หมวด หรือ 113 นาย) จากนั้นรวมกันเป็น 1 กองพัน (3 กองร้อย หรือ 360 นาย)
การจัดอุปกรณ์ ที่ใช้ในการควบคุมฝูงชน	- อุปกรณ์หลัก คือ โล่ และกระบอง - รถบรรทุกเครื่องขยายเสียงของ (บช.น.) - อุปกรณ์หลักที่กลุ่มผู้ชุมนุม - รถอุปกรณ์วิทยุ รถดับเพลิง รถไฟฟ้าส่งพลังงาน - รถคันที่ผู้ต้องหา สำนักรงานตำรวจแห่งชาติ (ตชช.) - รถบดถนนและรถเกรตตอร์ที่เอาแบบเคอร์ล็อก - รถบรรทุกน้ำและรถขนขยะ ของกรุงเทพมหานคร - การวางรั้วลดหนามและรั้วเหล็กกันขวางถนน - การใช้โซ่หนาคินใหญ่คล้องด้วยแม่กุญแจ - การใช้ชุดคอนเทนเนอร์ขนาดใหญ่	- รถปราบจราจล จะมีกระดี่ไฟฟ้าเดินรอบตัวรถ ยางสามารถประขยไว้ได้เองโดยอัตโนมัติ มีปืนยิงแก๊สน้ำตาสามารถยิงได้ ครึ่งละ 64 นัด มีที่ฉีดน้ำดับไฟ และกันกระสุน - รถไฟฟ้าสามารถส่งพลังงานได้ 600 เมตร - รถถังน้ำ มีกระแสน้ำมีน้ำดับเพลิงได้ทั้งรถ มีท่อปล่อยแก๊สน้ำตาครอบด้าน - อุปกรณ์ประจำกาย ได้แก่ โล่ กระบอง ปืนยิงแก๊สน้ำตา	- จะไม่มีอาวุธใด ๆ ติดตัว จะมีแต่เพียงแก๊สน้ำตา สำหรับใช้ป้องกันตนเองเท่านั้น สาเหตุเนื่องจากไม่มีความจำเป็นที่จะใช้อาวุธในการปฏิบัติหน้าที่ต่อประชาชน หรืออาจถูกแย่งอาวุธไปขณะปฏิบัติหน้าที่ได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อนำสรุปผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่ามีพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยในหลายประการ ยกตัวอย่างเช่น วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตของ ที่ได้ศึกษาการเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมฝูงชนของกองบัญชาการ ตำรวจนครบาล ซึ่งได้สรุปข้อมูลว่า การเข้าควบคุมสถานการณ์ในขณะนั้นกรมตำรวจได้ออกแผน “กรกฎ 37” ออกรองรับแผนรักษาความสงบเรียบร้อย กระทรวงมหาดไทย (ครส.1) และ กองบัญชาการตำรวจนครบาลได้ออกแผน “พิทักษ์ 37” กำหนดการรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในกรุงเทพมหานคร ส่วนอุปกรณ์ที่ใช้จะประกอบด้วย อาวุธปืนยิงแก๊สน้ำตา อาวุธปืนยิงพลุ สัญญาณ โล่ที่ใส่พร้อมกระบองยาง รถกู้วัดถูระเบิด เสื้อเกราะกันกระสุน หมวกขาวปราบจลาจล (สุพจน์ พรหมศิริ, 2539, น. 20-23.) แต่ในปัจจุบันกองบัญชาการตำรวจนครบาลจะปฏิบัติงานตาม แผนรักษาความสงบ (กรกฎ/48) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) เป็นหลัก และปรับเปลี่ยนวิธีการ เข้าควบคุมสถานการณ์โดยใช้อุปกรณ์เพียงโล่และกระบองเท่านั้น เพราะว่าการลดข้อครหาในการ เข้าควบคุมสถานการณ์ ที่อาจจะถูกมองว่าพยายามจะใช้ความรุนแรงหรือเตรียมสลายการชุมนุมกับพี่น้องประชาชน ที่สำคัญจะเน้นการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดการเจรจาต่อรอง เพื่อสื่อสารกับ แกนนำกลุ่มผู้ชุมนุมเป็นหลัก ที่สนับสนุนด้วยการจัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝูงชน จาก กองบัญชาการต่าง ๆ ได้แก่ (บช.น.) (บช.ตชด.) (บช.ภ.) (บช.ส.) (บช.ก.) ในสังกัดของสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ (สตช.) และขอสนับสนุนเจ้าหน้าที่ทหารในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงาน ในลักษณะยืนถือโล่เรียง แถวหน้ากระดานตามจุดสกัดต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการใช้อุปกรณ์อื่น ๆ อาทิ รถบดถนน รถเกรดถนน รถขนขยะ รถคุมขังผู้ต้องหา รถไฟฟ้าส่องสว่าง รถดับเพลิง หรือแม้แต่การใช้ตู้คอนเทนเนอร์ขนาดใหญ่ เพื่อบังคับทิศทางและป้องกันการปะทะกันทั้ง 2 ฝ่าย (ดังเช่นในเหตุการณ์วันที่ 31 มกราคม 2552/24 กุมภาพันธ์/26 มีนาคม 2552 ที่ผ่านมา)

จากการอภิปรายผลการศึกษาที่กล่าวทั้งหมด ผู้ศึกษาพบจุดที่น่าสังเกตหลาย ประการ ตั้งแต่การจัดการการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุม สถานการณ์กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในครั้งนี้ เป็นการปฏิบัติงาน ตามหน้าที่เพื่อให้ครบตามขั้นตอนของแผนรักษาความสงบ (กรกฎ/48) ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) โดยที่ไม่ได้คาดหวังกับผลที่จะได้รับแต่อย่างใด ขณะเดียวกันการประสานงานขอสนับสนุน กำลังเจ้าหน้าที่ทหาร ประกอบด้วยกองทัพบก กองทัพเรือและกองทัพอากาศ จากศูนย์ปฏิบัติการ กองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน 22 กองร้อย ในฐานะผู้ช่วยเจ้าพนักงาน สิ่งเหล่านี้สามารถแสดง ความคิดเห็นของผู้ศึกษาได้ใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ ในความคิดเห็นเชิงบวก (Positive Thinking) วิธีการเหล่านี้ถือว่าเป็นมาตรการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์เท่านั้น ในขณะที่

ความคิดเห็นเชิงลบ (Negative Thinking) เป็นการปฏิบัติงานที่ข้ามขั้นตอนตามแผนกรกฎ 48 และใช้อำนาจสั่งการของคณะรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่ไม่ไว้ใจการปฏิบัติหน้าที่ในการเข้าควบคุมสถานการณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากในแผนกรกฎ 48 ได้ระบุอย่างชัดเจนว่าการมอบหมายให้ฝ่ายทหารเป็นผู้ดำเนินการใด ๆ จะต้องเป็นช่วงที่สถานการณ์กลับทวีความรุนแรงขึ้นจนถึงจะเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและทางราชการ หรือรัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชกำหนด (พ.ร.ก.) การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 หรือกฎอัยการทัพนั้น

ข้อเสนอแนะ

1. กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ควรดำเนินการจัดการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนในลักษณะการผลิตรายการโทรทัศน์ เพื่อให้ความรู้ในเรื่องการใช้สิทธิและเสรีภาพตามกรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญ และสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับประชาชนในการเคารพกฎหมายบ้านเมือง
2. การจัดการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ในการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มผู้ชุมนุมในเขตกรุงเทพมหานคร ควรพิจารณาขอบหมายการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์และปฏิบัติการจิตวิทยาต่อประชาชนให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิง เพื่อจะทำให้ลดสถานการณ์ความตึงเครียดในระหว่างการเข้าคลี่คลายสถานการณ์ได้
3. กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ควรดำเนินการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจในเรื่องวิธีการสื่อสารตามหลักจิตวิทยามวลชนที่ถูกต้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) ในการเข้าควบคุมสถานการณ์กลุ่มผู้ชุมนุมในเขตกรุงเทพมหานครในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในอนาคต

1. การศึกษาในเรื่องการจัดการสื่อสารของกองบัญชาการตำรวจนครบาล (บช.น.) กับการเข้าควบคุมสถานการณ์การชุมนุมประท้วงของประชาชนในอนาคต ควรพิจารณาคัดเลือกกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์อย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นผู้แทนคณะรัฐบาล สมาชิกวุฒิสภา เจ้าหน้าที่ทหาร ประชาชนที่มาเข้าร่วมการชุมนุม ประชาชนทั่วไปที่รับทราบข่าวสารผ่านสื่อมวลชน และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อจะทำให้การศึกษาได้รับทราบข้อมูลที่หลากหลายและเป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย

2. การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาการจัดการการสื่อสารกับการเข้าควบคุมสถานการณ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) กับกรมตำรวจในประเทศ เพื่อเปรียบเทียบวิธีการสื่อสาร กระบวนการสื่อสารหรือกลยุทธ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสื่อสาร จะทำให้ผู้ศึกษาได้รับทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และสามารถนำมาประกอบการพิจารณาถึงมาตรฐานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจของประเทศไทย ว่ามีความเป็นสากลมากน้อยเพียงใดหรือมีข้อดีข้อเสียอย่างไร